

הערל פרק שמיני יבמות

ע"ט.

עין משפט
נר מצוה

צ"א א טושי"י י"ד סמן
ש"ד ספ"ד ג'
צ"ב ב מ"י פ"ב הל' ה'
לפ"ק ה"א הל' ה'
ב פ"ד הל' ה'
צ"ג ג מ"י פ"ב הל' ה'
מ"ה הל' ה'
ק ד מ"י פ"ב הל' ה'
לפ"ק ה"א הל' ה'
ג' :

תורה אור השלם

1. ויקרא המלך לגבעונים ויאמר אליהם והגבעונים לא מנינו ישראל הקדו כי אם מיתר המלך ויבני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להבטיח בקצותו לבני ישראל ויודעהו סימאל ב כא ב
2. ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם וקמה אכפר וקברו את נחלת יי'
3. סימאל ב כא ג
4. ויאמרו לו הגבעונים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש להמית בישראל ויאמר מה אהם אמרים אעשה לכם.
5. סימאל ב כא ד
6. ויחן לנו שבעה אנשים בגבוי והוקענום לוי בנבעת שאול בחי' וי' ויאמר המלך אני אתן סימאל ב כא ה
7. ולא ידבק בידך גבוי והוקענום לוי בנבעת שאול בחי' וי' ויאמר המלך אני אתן סימאל ב כא ו
8. ויחן לנו שבעה אנשים בגבוי והוקענום לוי בנבעת שאול בחי' וי' ויאמר המלך אני אתן סימאל ב כא ז
9. ויחן לנו שבעה אנשים בגבוי והוקענום לוי בנבעת שאול בחי' וי' ויאמר המלך אני אתן סימאל ב כא ח
10. ויחן לנו שבעה אנשים בגבוי והוקענום לוי בנבעת שאול בחי' וי' ויאמר המלך אני אתן סימאל ב כא ט

ארכמוני ומפיבושת. אומו מפיושת היה בן שאלו ואמר ר"ת דהוא היה רבו של דוד דלמך בפרק קמח דברכות ודף 7. וס"ס שהיה מנייש פני דוד בהלכה וגרס החס' דלא מפיושת שמו אלא איש בעל שמו כי מפיושת בן שאלו נקרא איש בעל דברי הימים ולא כמה שכתוב בנפ"ק איש בושם שמו דלא מנינו בנשום מקום איש בושם שנקרא מפיושת ואיש בושם נהרג בתחלת מלכות בית דוד קודם מעשה הגבעונים דליכא למימר דמפיושת בנו של יהונתן היה רבו של דוד דלמנו לא מנינו בנשום מקום איש שנקרא לא איש בושם ולא איש בעל ור"ת ולמה לא חלק לו כבוד לרבו לבקש עליו רחמים שלא יקלטו הארזון וי"ל דשמה נקש ולא נענה:

ותבשרו א"ה א"ה הצור. אומר במדע"א אל הצור שהצדיק (א) עליו הדין ואמרה הצור תמים פעלו: **דונגה** רבי'.

דמח' שמירוס דרון מנה דלמך בצנח' במדע"א (א) דף (ב) וקר' ליה ארון פסא: **ונתינים** דוד נור ע"ה: בריש שמעתי פ"י בקנטורס שגור עליהן מחנות ודכתיב והגבעונים לא מבני ישראל המה וגו' כלומר פ"ן ראוין להדבק בשמאל והשמה פ"ן דמשה גור עליהן עבדות ואסור משום לא יהיה קדש ומשני דמשה לא גור אלא לההוא דרס ויהושע בזמן שבהמ"ק קיים ומנינו למימר דלא נאסרו בנשום פעם משום לא יהיה קדש כיון דלא גור עליהן עבדות אף בזמן שאין בית המקדש קיים ודוד גור עליהן מחנות ולא שעבדס לכוהן דדי ואחי שפיר הו' דליון בנתינים מורת עבדים דתמן באלו נערוס (כחונות דף כט. וס"ס) דלכא על הנתינה יש לה קנס ואילו בנכא על השפחה תמן דליון לה קנס ואומר בירושלמי אפי' משמרתה שלא נכעלה ועוד דלא יש בהס מורת עבדות לימסרו חוריו בנתיני דמשמרתה אסור בשפחה דלמך בחליו עבד וחליו בן מורין לישא שפחה אף יכול ובפרק עשרה יוחסין (קידושין דף ט"ז.) קאלמר דחוריו ומנינו מותרים לנכא זה צוה ועוד יש לפרש דהכי פ"ן ולא עבדות ממש משה גור עליהן ומסתמח גור נמי שלא יתחמתו בהס דליון נכון שיסתמו בהס כיון דלחיון כעבדים ועוד נמי נולד לומר דגור עליהן עבדות כדי שלא יתחמתו בהס והשמה פ"ן שפיר דמשה גור עליהן ויחא והשמה הו' דקאלמר בימי ר' נקשו להמיר נתינים להפקיע עבדות מהס ועל ידי כן יהיה מותר להסתמן בהס ומסיק דחלק מוצח מי ימיר וכיון דלשמייר בהס שעבדו של חלק מוצח און הגון לידבק בהס ופליגא דרבי חייה בן אבה דלמך חלק מוצח בזמן שאין

בית המקדש קיים מותר ואם היו מפקיעין חלק עדה היו מותרים לגמרי וסוד לא יחול שום ואין נראה לרבינו מס דמדאורייתא אסורי בלאו דלא תסתמן כדמסיק רבא לעיל (דף ע"ג.) דנגיחותן אית להו תסתמו ותמן (מסית דף ג'.) ואלו הן הלוקין בהס על הממורת ועל הנתינה ומיהו איכא למימר דנתינה אגב שיטפא דממורת נקטה וכן ר"ך ונמר למאי דהוה בעי רבא למימר דנגיחותן לית להו תסתמו דככל דוכתב אריי צניעות נבי קנס ובעשירה יוחסין (קידושין ט"ז.) בנתינתין ונמלה לרבינו מס דלוד כנא עליהס שעבדו והא דקאלמר לעיל ראו ליהבין ע"ה דלמך חלק מוצח בימי רבי נקשו להמיר נתינים לא להסתמן בהס אלא להפקיע עבדותם ואמר להס רבי חלק מוצח מי ימיר הלכך און לנו להמיר אפילו חלקנו שלא יסתמו חלק מוצח ופליגא דרבי חייה בן אבה דלמך חלק מוצח בזמן שאין

בית המקדש קיים מותר ואם היו מפקיעין חלק עדה היו מותרים לגמרי וסוד לא יחול שום ואין נראה לרבינו מס דמדאורייתא אסורי בלאו דלא תסתמן כדמסיק רבא לעיל (דף ע"ג.) דנגיחותן אית להו תסתמו ותמן (מסית דף ג'.) ואלו הן הלוקין בהס על הממורת ועל הנתינה ומיהו איכא למימר דנתינה אגב שיטפא דממורת נקטה וכן ר"ך ונמר למאי דהוה בעי רבא למימר דנגיחותן לית להו תסתמו דככל דוכתב אריי צניעות נבי קנס ובעשירה יוחסין (קידושין ט"ז.) בנתינתין ונמלה לרבינו מס דלוד כנא עליהס שעבדו והא דקאלמר לעיל ראו ליהבין ע"ה דלמך חלק מוצח בימי רבי נקשו להמיר נתינים לא להסתמן בהס אלא להפקיע עבדותם ואמר להס רבי חלק מוצח מי ימיר הלכך און לנו להמיר אפילו חלקנו שלא יסתמו חלק מוצח ופליגא דרבי חייה בן אבה דלמך חלק מוצח בזמן שאין

נחלה: דברים בא כב 13. והיו לשלמה שבעים אלף נשא סבל ושמונים אלף חצב כהן: מלכים א ה ט כ 14. ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד כי הם אנשי המלמה ועבדיו ושריו ושריו רבבו ופ"ר: מלכים א ט כב 15. ויחפר שלמה כל האנשים הגדלים אשר בארץ ישראל אחרי הספר אשר ספרם דוד אביו ויקצאו מאה וחמשים אלף ושלשת אלפים ושמ מאות: וברי הימים ב כ טו 16. וישע למימר דנגיחותן לית להו תסתמו דככל דוכתב אריי צניעות נבי קנס ובעשירה יוחסין (קידושין ט"ז.) טפסב נשיבס ונרך אשר בקרב תותריך מחוטב עציך עד שאב מיתר: וברים טו י מותם שבעים אלף סבל ושמונים אלף חצב כהן ושלשת אלפים ושמ מאות מחוטבים ונרך אשר בקרב תותריך מחוטב עציך עד שאב מיתר: וברים טו י 18. ויתנם יהושע כיום ההוא חטבי עצים ושאיבי מים לעדה ולמוצח: י עד דהים הוה אל הפקוס אשר יבחר: יהושע ט כו

כריסר ירחי שפא. לאו דוקא דהא קרוב לתלמן שני הוא שהרי סוף שטומיו של דוד היה אלא לפי שאין דרך כבוד לספור אחר י"ת אחר שנתקבלו נתחננו על המת כדלמך נמועד קטן (דף כא:.) און לנו. לתבוע לשאלו וליבדו לא כסף ולא וזכ כי אס נשמות ואין לנו להמית כשאר ישראל כי אס נדרשו:

והקטעוס. תלמי: **באומה** וי. **ישראל:** הרחמנים כו. והני גבעונים כיון דלא מרחמי און ראוין לידבק נקן מיד גור עליהן דוד לך נאמר והגבעונים לא מבני ישראל המה: **ויחמול המלך.** ואי נארוין תליא מילתא כיון דלא קלטו ארון מהו חמלתו של דוד. ומשני שלא העבירו: **וכי משוא פנים יש בדבר.** וכי היה לו לדוד לישא פנים נדניו נפשות היה לו להעביר את כולו: **ואכתי משוא פנים יש בדבר.** האלו וקלטו ארון לא היה לו להמית אחר תסתמו: **ואל יסתכל שם שמים.** שהיו האומות אומרים און אומה זו ראויה לידבק נה שהרי פשטו ידיהם בגרים ליעול מונותיהם ולא עשו בהן נקמה: **עד נקח מים עליהם.** עזי נמות הגשמים לא יתנו לקבורה: **דוגור.** שדירים: **אלא מהכא ויספר שמהס (אס) כל האנשים וימלאו מאה וחמשים אלף וישע מהס שבעים אלף (נושא) סבל: מחוטב עציך.** מהקרינה לחוטבי עזים בלנתינה שמת מיהה לאו בכלל ישראל ניהו ולא בכלל גרים אלא בעבדים ועבדים ספולים ניהו וגבעונים חוטבי עזים ניהו דלכא אקניניהו וישע: **משה גור עליהן להסוף דרס.** על חוטבי עזים שהיו דימיו: **ויסנס וישוע.** אלמל עבדים ניהו וישוע לזירות הבאים גור דכתיב (יהושע ט) לא יכרת מכם חוטבי עזים: **זומן שבעהמ"ק קיים.** דכתיב (סס) למנות ה': חלקנו

נתנים ניקרינהו ונפייסניהו (א) ויקרא המלך לגבעונים ויאמר אליהם: כמה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת ה' ויאמרו לו הגבעונים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש וגו' ויתן לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום לה' וגו' מופי"ם ולא פייסניהו אמר שלשה סימנים יש באומה זו הרחמנים והביישנין וגומלי חסדים רחמנים דכתיב ונתן לך רחמים ורחמך והרבך ביישניו דכתיב רעבור תהיה ויתאו על פניכם וגומלי חסדים דכתיב למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו וגו' כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להדבק באומה זו ויקרא המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארכמוני ואת מפיושת ואת חמשה בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזילי המחולתי מאי שנא הני אמר רב הונא העבירים לפני ארון כל שארון קולטו למיתה כל שאין ארון קולטו לחיים מתיב רב חנא בר קמינא ויחמול המלך על מפיושת בן יהונתן בן שאול שלא העבירו וכי משוא פנים יש בדבר אלא שהעבירו וקלטו ובקש עליו רחמים ופלטו ואכתי משוא פנים יש בדבר אלא שבקש רחמים שלא יקלטו הארון והא כתיב כ"ה יומתו אבות על בנים וכו' אמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן מוטב שתעקך אות אחת מן התורה ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא ויתקח רצפה בת איה את השק ותמחה לה את הצור מתחתל קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם וחית השדה לילה והא כתיב כ"ה לא תלין נבלתו על העץ אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק מוטב שתעקך אות אחת מן התורה ויתקדש שם שמים בפרהסיא שהיו עוברים ושבים אומרים מה טיבן של אלו הללו בני מלכים הם ומה עשו פשטו ידיהם בגרים וירדו חסדים אומה שראויה להדבק בה כזו ומה בני מלכים כך בני הדיוטות על אחת כמה וכמה ומה גרים גרורים כך ישראל על אחת כמה וכמה מיד נתוספו על ישראל מאה וחמשים אלף שנאמר ויהי לשלמה שבעים אלף נושא סבל ושמונים אלף חצב כהן ודלמא ישראל הו' לא סלקא דעתך דכתיב וימבני ישראל כל לא נתן שלמה עבד ודלמא ורלמא בלעמא אלא מהבא וי"ספר שלמה כל האנשים הגרים אשר בארץ ישראל וגו' וימצאו מאה וחמשים אלף וגו' וישע מהס שבעים אלף (נושא) סבל ושמונים אלף חצב כהן מימדך משה גור להווא דרא דוד גור לכוהן דרא ואכתי יהושע גור עלייהו דכתיב ויתנם יהושע כיום ההוא חוטבי עזים ושואבי מים לעדה ולמוצח ה' יהושע גור בזמן שבות המקדש קיים דוד גור בזמן שאין בית המקדש קיים בימי

בית המקדש קיים מותר ואם היו מפקיעין חלק עדה היו מותרים לגמרי וסוד לא יחול שום ואין נראה לרבינו מס דמדאורייתא אסורי בלאו דלא תסתמן כדמסיק רבא לעיל (דף ע"ג.) דנגיחותן אית להו תסתמו ותמן (מסית דף ג'.) ואלו הן הלוקין בהס על הממורת ועל הנתינה ומיהו איכא למימר דנתינה אגב שיטפא דממורת נקטה וכן ר"ך ונמר למאי דהוה בעי רבא למימר דנגיחותן לית להו תסתמו דככל דוכתב אריי צניעות נבי קנס ובעשירה יוחסין (קידושין ט"ז.) בנתינתין ונמלה לרבינו מס דלוד כנא עליהס שעבדו והא דקאלמר לעיל ראו ליהבין ע"ה דלמך חלק מוצח בימי רבי נקשו להמיר נתינים לא להסתמן בהס אלא להפקיע עבדותם ואמר להס רבי חלק מוצח מי ימיר הלכך און לנו להמיר אפילו חלקנו שלא יסתמו חלק מוצח ופליגא דרבי חייה בן אבה דלמך חלק מוצח בזמן שאין

בית המקדש קיים מותר ואם היו מפקיעין חלק עדה היו מותרים לגמרי וסוד לא יחול שום ואין נראה לרבינו מס דמדאורייתא אסורי בלאו דלא תסתמן כדמסיק רבא לעיל (דף ע"ג.) דנגיחותן אית להו תסתמו ותמן (מסית דף ג'.) ואלו הן הלוקין בהס על הממורת ועל הנתינה ומיהו איכא למימר דנתינה אגב שיטפא דממורת נקטה וכן ר"ך ונמר למאי דהוה בעי רבא למימר דנגיחותן לית להו תסתמו דככל דוכתב אריי צניעות נבי קנס ובעשירה יוחסין (קידושין ט"ז.) בנתינתין ונמלה לרבינו מס דלוד כנא עליהס שעבדו והא דקאלמר לעיל ראו ליהבין ע"ה דלמך חלק מוצח בימי רבי נקשו להמיר נתינים לא להסתמן בהס אלא להפקיע עבדותם ואמר להס רבי חלק מוצח מי ימיר הלכך און לנו להמיר אפילו חלקנו שלא יסתמו חלק מוצח ופליגא דרבי חייה בן אבה דלמך חלק מוצח בזמן שאין

(א) ויקרא המלך ליהבין ויקרא: (ב) חו"ס דר"ה ויקרא וכו' שהצדיק עליהם הדין: (ג) ר"ה דונגה וכו' כלומר כדכ"ב. וי"ד דף ג' וס"ס משנת דרבי נתיב ר"ה ספ"א שוב מלמדי נתיב דף קנ"ג ע"ה דליון לנדב: וחבר והוה שתי מיתר רח פ"י יוס גרי וכו' שפיר דהיינו שפיר יוס וכן נ"ל דליל כאן דונגה דר"ה שפיר יוס דמינת דונגה און לו מירוס סבל וי"ב ג"ס ספ"א כה"ס ח"ה ספ"א וק"י:

הגרות הב"ח

(א) ג"י ופייסניהו מיד ויקרא: (ב) חו"ס דר"ה ויקרא וכו' שהצדיק עליהם הדין: (ג) ר"ה דונגה וכו' כלומר כדכ"ב. וי"ד דף ג' וס"ס משנת דרבי נתיב ר"ה ספ"א שוב מלמדי נתיב דף קנ"ג ע"ה דליון לנדב: וחבר והוה שתי מיתר רח פ"י יוס גרי וכו' שפיר דהיינו שפיר יוס וכן נ"ל דליל כאן דונגה דר"ה שפיר יוס דמינת דונגה און לו מירוס סבל וי"ב ג"ס ספ"א כה"ס ח"ה ספ"א וק"י: